

Com que aquest enunciat no figurava en el *Qüestionari*, els resultats s'han extret de diferents contextos de les enquestes, i d'aquí el caràcter lacunar del mapa.

L'adverbi *també*, “de la mateixa manera, igualment” (*DIEC*), és un compost de *tan* (< TAM) o *tant* (< TANTUM) i *bé* (< BĚNE), documentat des del s. XIII, com la var. *aitambé*. La consciència dels components explicaria el manteniment del grup *-mb-* en lloc de la seva assimilació en *-m-*, com LŮMBU > *llom*, COLŮMBA > *coloma*, etc. Però al nord i a l'oest del domini ens trobem amb dues variants d'interès: *tabé* i *tamé*.

Tabé és resultat d'un manlleu a l'oc. *tabé*, que ocupa el ross. i baixa dins el cat. sept., com altres occitanismes (*pioca* ‘polla d'índia’, *PALDC*, VI, mapa 908; *frixa* ‘freixura’, *ALDC*, I, mapa 63. Els *pulmons* o *PALDC*, VI, mapa 880, etc.). En oc. l'element *tan* del sintagma *també* es reduïa a *ta* (“eu lo chastia *ta be* ab so sermó”), com davant altres mots (*ta pla*, *ta sorbent* i especialment *tapauc*, com el cat. sept. *tapoc*).

Tamé, amb assimilació *-MB-* > *-m-*, coneix un tractament semblant, generalment com a registre vulgar, en el castellà peninsular, americà, canari, gallec (*tamén*); aquesta assimilació, “excepcionalmente duradera” (A. Alonso, ap. Veny, 1978 a: 137, n. 31), un reflex “de la misma tendencia fónica [de LŮMBU > *lomo*], que actúa a través de la historia de los dialectos españoles desde los orígenes hasta nuestros días” (Malmberg, ap. Veny, 1978 a: 137, n. 31), podria ser afavorida per la freqüència de l'ús del mot, la rapidesa en l'evolució, amb una duplicitat de formes en funció de l'extracció social o l'adscripció generacional del parlant o simplement obeint a polimorfisme. Ara bé, en el cas del cat., considerant les àrees de *tamé*, valenciana i ponentina, no podem menystenir un pes important de l'extensió dels parlars murcianomanxecs, en el primer cas, i de l'adstrat aragonès en el segon. Per a una exposició més àmplia del tema, amb bibliografia, veg. Veny, 1978 a (o 1979-1980): 132-135 i mapa 11.

També és l'únic mot normatiu des del *DOrt*, 1917.

